

Uitwerking toezegging gedeputeerde Bakker FAC 29/5

**het als specifieke casus agenderen in de
FAC van de nadere financiële technische
uitwerking van het SV plan inzet middelen
versnelling energietransitie.**

Risicobeheersing financieel instrumentarium

Bij de bespreking van het voorstel voor aanvullende financiële instrumenten is in de (advies)commissie FAC van 29 mei is de toezegging gedaan dat de risicobeheersing van financiële instrumenten aan de hand van een concrete casus zou worden uitgewerkt.

De centrale vraag is:

Welke instrumenten heeft PS en de provincie Utrecht om de risico's van financiële instrumenten te beheersen en in een casus uit te werken hoe deze instrumenten werken?

In deze presentatie wordt dit gedaan aan de hand van het financiële instrument **ontwikkelfonds duurzame opwek**.

Mogelijkheden om bij te sturen in kaderstelling en uitvoering

Welke mogelijkheden hebben PS om te sturen ?

PS heeft een kaderstellende bevoegdheid middels verordeningen en uitvoeringsregels.

-> Treasurystatuut

-> Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing

-> Nota Financieringsbeleid

Kader integraal risicomangement

Waar rapporteren we richting PS?

-> treasuryparagraaf

-> paragraaf weerstandsvermogen

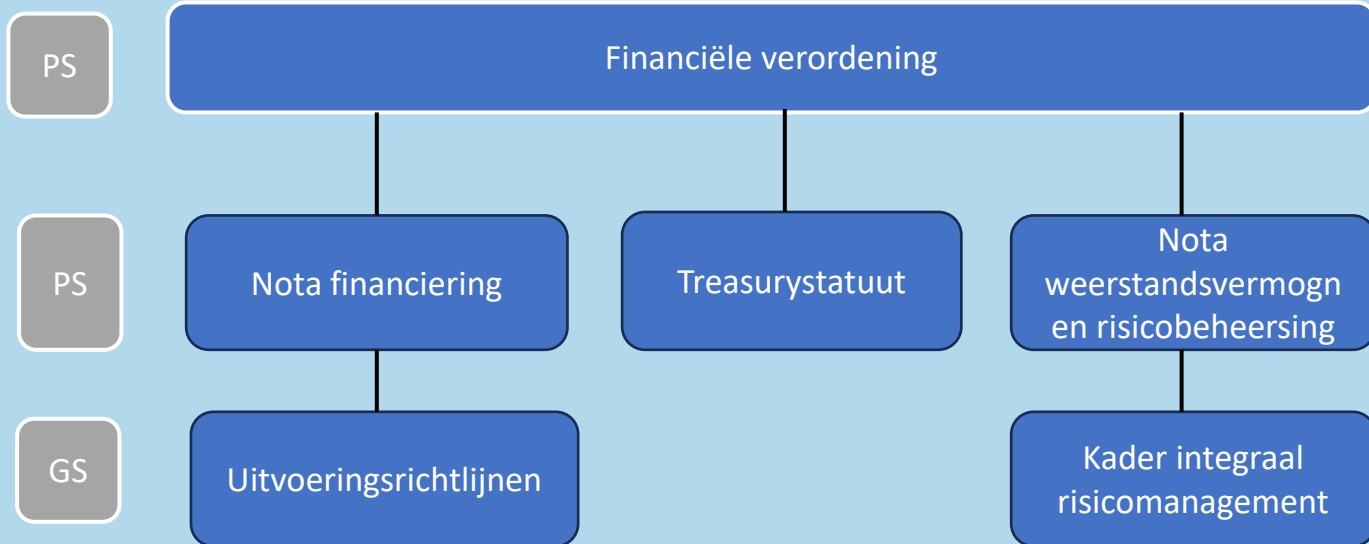
-> Garantstellingen en leningen

Revolverende instrumenten

Raamwerk kaders

Kader voor casus (1)

Nota Financieringsbeleid en uitvoeringsrichtlijnen

- Er is sprake van publiek belang;
- Er is sprake van marktfalen;
- Betrokkenheid van andere partijen is noodzakelijk en wenselijk om het publiek belang te borgen;
- Er is financiële dekking voor het instrument;
- Er is geen sprake van ongeoorloofde staatssteun en er is geen strijdigheid met de Wet Markt en Overheid.
- Na het uitvoeren van een risicoanalyse dient er, indien van toepassing, een passende risicoreservering in het weerstandsvermogen te worden opgenomen.

* In uitvoeringsrichtlijnen is uitwerking opgenomen van financiële toetsing en risicoanalyse

Kader voor casus (2)

Treasurystatuut

Art 16

1. Het college (GS) is bevoegd tot het verstrekken van een borgstelling/garantstelling/lening of kapitaal;
2. Het college (GS) gaat terughoudend om met het verlenen/verstrekken van borgstelling/garantstelling/lening of kapitaal, tenzij politiek – en bestuurlijke motieven zich hiertegen verzetten. Borgstelling/garantstelling/lening of kapitaal worden alleen uit hoofde van de publieke taak verleend. In de besluitvorming wordt gemotiveerd welk publiek belang wordt gediend;
3. Het college (GS) kan in het besluit tot borgstelling/garantstelling/verstrekken van lening of kapitaal verplichtingen opleggen ter zake van zekerheidsrechten die worden gevraagd van de geldnemer;
4. Het college is bevoegd garanties te verstrekken tot een nominaal garantiebiedrag van € 20 miljoen. Dit plafond kan door provinciale Staten worden verhoogd.
5. Het college is bevoegd leningen te verstrekken tot aan een bedrag van € 20 miljoen. Dit plafond kan door provinciale Staten worden verhoogd,
6. Bij verlening/verstrekking van borgstelling/garantstelling/lening wordt rekening gehouden met het aanwezige weerstandsvermogen van de provincie;
7. Bij het verlenen/verstrekken van borgstelling/garantstelling/lening of kapitaal dient de staatssteunregelgeving in acht te worden genomen.

Kader voor casus (3)

Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing met kader integraal risicomanagement

- Inventarisatie risico's: Kader integraal risicomanagement
- Risico's: onzekerheden op het behalen van de doelstellingen
- Opgenomen in risicomanagementsysteem (Naris)
  - Omschrijving
  - Risicocategorie
  - Kans
  - Beheersmaatregelen
  - Bruto- en nettobedrag
- Risico's worden niet opgenomen in het benodigd weerstandsvermogen die beheersbaar zijn door regulier budget, krediet, verzekering, voorziening en bestemmingsreserve
- Risico's worden opgenomen in benodigd weerstandsvermogen als kans <50% is

Mogelijkheden om bij te sturen op de uitvoering van de ontwikkelingen

- Leerpunten uit huidige ontwikkelingen en de eerste uitzetting van leningen worden meegenomen bij nieuwe uitzettingen van leningen.
- Leningen wordt gefaseerd uitgegeven en geleidelijk opgebouwd waardoor er veel momenten zijn om trajecten te stoppen voordat het volledige risico wordt gelopen.
- Mocht blijken dat beleidsdoelstellingen wijzigingen, bijgesteld worden, er geen vraag is naar de middelen (geen projecten) of de defaults hoger zijn dan verwacht dan kan het leningbeleid worden aangepast of het instrument vroegtijdig worden beëindigd.
- Er is een Kwartaalrapportage van het fondsmanagement op ontwikkelingen en risico's leningportefeuille

Beschrijving ontwikkeling (uit vastgesteld plan Fivet)

De Provincie Utrecht stelt een renteloze lening van 5 miljoen beschikbaar aan het ontwikkelfonds.

Doelstelling is om circa 40 duurzame ontwikkeltrajecten mogelijk te maken

Waarbij sprake is van minimaal 50% lokaal eigendom

om daarmee bij te dragen aan de RES doelen.

De lening is noodzakelijk omdat energiecoöperaties niet over voldoende ontwikkelgeld beschikken

Energiecoöperaties sluiten een leenovereenkomst met het fonds met bepalingen over aflossing, opslagen, kwijtschelding en eventueel overdracht (van de ontwikkelwaarde) aan andere coöperaties bij beëindiging van de overeenkomst.

Het doel is dat de ontwikkelkosten worden meegefinancierd bij de projectfinanciering als het project doorgang vindt.

De ontwikkeling wordt dan terugbetaald aan het fonds, inclusief een opslag voor de afdekking van het risico van niet terugbetaalde leningen en het betalen van de beheersvergoeding

Het geld is dan weer beschikbaar voor een volgende lening (revolveert)

Beschrijving risico analyse (uit memo 17 juni 2024)

In lijn met de Nota financieringsbeleid, paragraaf 3.2. is een risicoschatting gemaakt. Het risicoprofiel is gebaseerd op de volgende aspecten:

- Ervaren en professioneel fondsbeheer door het Nationaal Groenfonds
- Ons deel van het fondsvermogen wordt geleverd door de provincie Utrecht en het Rijk
- Het Rijk heeft een first-loss lening verstrekt van € 1 miljoen. Verliezen op leningen en niet terugverdiende beheerkosten mogen op de terugbetaling van deze lening aan het Rijk worden ingehouden.
- Provincie heeft al een subsidie van 1 miljoen verstrekt in 2021,
- In de boekjaren 2021 t/m nu zijn nog geen verliezen afgeboekt en nog geen ontwikkelprojecten afgerond
- Er is sprake van een risico-opslag die verliezen op leningen (deels) compenseert.
- De te financieren projecten bevinden zich in een onzekere ontwikkelfase.
- Er is geen sprake van een onderpand.

Op basis van dit risicoprofiel wordt een bestemmingsreserve Financieringsinstrumenten Energietransitie gemaakt voor niet terugbetaalde leningen van 1,25 mio Euro. (Besluit PS Amendement A24-49) Als het risico lager is valt het overige terug in de bestemmingsreserve energietransitie.

Beschrijving van de casus

We brengen in beeld wat de financiële impact is van 2 tegenwindscenario's ten opzichte van een basisscenario.

Daarbij gebruiken we de volgende uitgangspunten, die een vereenvoudigde weergave van de werkelijkheid zijn, maar wel goed zicht geven op de omvang en doorwerking van de risico's en de werking van de risicobeheersingsinstrumenten.

- Op dit moment zijn 16 zon projecten en 20 windprojecten in beeld
- 40% van de leningen (zon-projecten) heeft een looptijd van 3 jaar en revolveert en daarom wordt 40% van het vermogen gedurende de looptijd van de renteloze lening, 3 keer uitgezet.
- 60% van de leningen (wind-projecten) heeft een looptijd van 7 jaar en revolveert en daarom wordt 60% van het vermogen gedurende de looptijd van de renteloze lening, 2 keer uitgezet.
- Het fondsvermogen wordt in fases tussen 2026 en 2031 uitgezet en terugbetaald in 2029, 2033 en 2037 (zon) en 2032 en 2039 (wind)
- De opslag die moet worden betaald bij terugbetaling van een lening na een succesvolle ontwikkeling is gemiddeld 24% voor een 3 jaars traject en 33% voor een 7 jaars traject in de basis scenario.
- De kosten voor het beheer van het vermogen bedragen 100 K Euro per jaar.

Realistisch verwacht scenario: 87,25% succesvolle ontwikkeltrajecten

- Totaal uitgezet in leningen gedurende de looptijd: € 11,7 mio
- Totaal aflossing en opslagen: € 13,6 mio
- Totaal aantal projecten dat gerealiseerd wordt: 14 zon en 17 wind
- Totaal ontvangen risico opslag (zon en wind): € 3,3 mio
- Totaal afschrijvingen op leningen: € 1,4 mio
- Totaal beheerfee: € 1,4 mio

Positief saldo is € 0,49 mio

- Begin 2039 terugstorting van 5,49 mio Euro van het ontwikkelfonds in de algemene middelen van de Provincie Utrecht

tegenwind scenario: 80% succesvolle ontwikkeltrajecten

• Totaal uitgezet in leningen gedurende de looptijd:	€ 9,5 mio
• Totaal aflossing en opslagen:	€ 10 mio
• Totaal aantal projecten dat gerealiseerd wordt:	13 zon en 16 wind
• Totaal ontvangen risico-opslag (zon en wind):	€ 2,3 mio
• Totaal afschrijvingen op leningen	€ 1,7 mio
• Totaal beheerfee:	€ 1,4 mio

Negatief saldo is € 0,9 mio

1. Verrekening first loss EZK max € 1 mio
2. Begin 2039 terugstorting van tussen € 5 mio van het ontwikkelfonds in de algemene middelen van de Provincie Utrecht

Zwart scenario: 40% succesvolle ontwikkeltrajecten

- Totaal uitgezet in leningen gedurende de looptijd: € 2 mio (1,5 zon, 0,5 wind)
- Totaal aflossing en opslagen: € 0,6 mio
- Totaal aantal projecten dat gerealiseerd wordt: 2 zon (2 uit 6) en 0 wind (vroegtijdig beëindigd)
- Totaal opslagen (zon en wind): € 0,1 mio
- Totaal afschrijvingen: € 1,4 mio
- Totaal beheerfee: € 0,4 mio

Negatief saldo is € 1,8 mio

1. Verrekening first loss EZK van € 1 mio
1. Begin 2033 terugstorting van € 4,2 mio van ontwikkelfonds aan Provincie Utrecht
2. Onttrekking uit bestemmingsreserve Financieringsinstrumenten Energietransitie dekt € 0,8 mio verlies

Samenvatting

Er zijn verschillende risicobeheersingsmaatregelen beschikbaar, zowel in de kaderstelling als bij de uitvoering van het instrument ontwikkeling.

De projectspecifieke first-loss lening van het Rijk voorziet in het grootste deel van het risico in een worst case scenario

De bestemmingsreserve financiële instrumenten energietransitie vangt bij extreme tegenwind de overblijvende risico's op.

Vragen?

Archimedeslaan 6
3584 BA Utrecht

Postbus 80300
3508 TH Utrecht

telefoon (030) 258 91 11
fax (030) 258 38 48